



OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXVI-a, Timișoara, 25-28 aprilie 2024

LIMBA LATINĂ

Clasa a IX-a

I. Oferiți o variantă de traducere în limba română:

(40 p.)

Servius Galba primește misiunea de a rezolva o uriașă problemă de infrastructură rutieră: drumurile prin Alpi

Caesar Servium Galbam cum legione XII et parte equitatus in Nantuates Sedunosque misit, qui a finibus Allobrogum et lacu Lemanno et flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent. Causa muneris fuit quod¹ longius iter per Alpes, quo magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire² consueant³, patefacere volebat⁴. Huic permisit, ut⁵ his locis legionem pro labore collocaret⁵. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, III, 1, text adaptat)

(1) *quod* (aici, conjuncție) = (faptul) că(2) *ire* – infinitiv, v. *eo, ire*(3) *consueant* (v. *consuesco*) = obișnuiau(4) *volebat* (v. *volo, velle*) – categoriile gramaticale se recunosc pe baza sufixului și a desinenței (terminației) personale(5) *ut collocaret* = să lase/așeze/stabileascăN. B. *Lemannus, -i; Rhodanus, -i* – hidronime; *Nantuates, -um; Seduni, -orum; Allobroges, -um* – etnonime (nume de neamuri celtice)II. 1. Precizați felul (tipul), genul, cazul și numărul pronumelor și adjectivelor pronominale din textul de mai sus. (16 p.)

2. Rescrieți enunțul de mai jos, trecând toate cuvintele flexibile la celălalt număr. (9 p.)

Huic permisit ut his locis legionem pro labore collocaret.N. B. În cazul verbului *collocaret* modificați doar desinența personală (terminația).

3. Treceți primul verb din enunțul dat la punctul 2 la celelalte moduri și timpuri studiate, fără să schimbați celelalte categorii gramaticale. (3 p.)

4. Identificați în limba română câte un adjectiv al cărui etimon (cuvânt de origine) să fie *permittēre*, respectiv *labor*. (2 p.)III. Notați pe foaia de concurs termenii (cuvinte/grupuri de cuvinte) din limba latină care completează adecvat, ca sens și formă gramaticală, lacunele din textul următor: (20 p.)

Unul dintre cele mai importante personaje de pe scena politică a epocii lui Caesar a fost oratorul și omul de stat Marcus Tullius Cicero. Cariera politică (la romani, 1) _____ a lui Cicero este excepțională mai întâi din perspectiva originii oratorului, care provenea din rândurile celor numiți 2) _____ – clasă socială de mijloc, aflată deja în ascensiune spre sfârșitul epocii republicane, dar care încă era asociată de elită clasei sociale inferioare din care proveneau membrii ei (clasă cunoscută sub numele de 3) _____). Astfel, pentru oameni ca Cicero, era mult mai dificil să acceadă la cele mai înalte funcții politice, cele care concentră 4) _____ (puterea executivă în stat, administrativă și militară), în comparație cu un politician dintr-o familie aristocratică. De altfel, acest aspect era obișnuit și în alte societăți antice. De exemplu, Caesar îi numește pe aristocrații celti 5) _____ (folosind, așadar, un comparativ de superioritate al adjectivului *honestus*, care nu înseamnă doar *nobil*, ci și *cinstit*).

Dar pe Cicero nimic nu l-a oprit, astfel încât îl vedem urcând repede și eficient treptele funcțiilor publice, având succes, de exemplu, inclusiv ca 6) _____ (înalt funcționar în administrația publică, similar cu un primar din zilele noastre), dovedindu-și astfel priceperea nu doar la cuvinte, ci și la străzi și aprovizionarea piețelor. În mod paradoxal, poate, Cicero nu a fost niciodată în cariera sa 7) _____, chiar dacă era de așteptat, având în vedere originea sa, să-și dorească această funcție, cea mai reprezentativă pentru oamenii de rând din care provenea, *populus*. Oratorul a ajuns însă la doar 43 de ani la 8) _____ – magistratura supremă a Romei republicane. Nu era puțin lucru pentru un fiu al micii comunități din orașul Arpino să ajungă pe scaunul celui care comandase victorioasele 9) _____ (principalele formațiuni de luptă, alcătuite exclusiv din cetățeni romani) în bătăliile care îi asiguraseră Romei supremația în bazinul Mării Mediterane cu peste 150 de ani înainte, ilustrul general și senator roman 10) _____.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul latin – român (sau latin – o limbă modernă).